

Herman Cornelis Hartevelt is geboren op 25 april 1890 in Leiden. Hij was de zoon van Daniel Hartevelt en Henriëtte Georgette Groskamp.

Hij trouwde op 11 augustus 1916 in De Bilt met Rosa Beata (Roosje) Schroeder van der Kolk (1897-1984). Zij hadden zes kinderen, Bettie (1917), Jettie (1919), Daan (1922), Reina (1927), Roos (1930) en Jaap (1935).

Na zijn eindexamen gymnasium in 1909 ging Herman Nederlandse taal en letterkunde en kunstgeschiedenis studeren aan de Rijksuniversiteit van Leiden. In 1913 brak hij deze studie af en besloot indologie te gaan studeren, een 3-jarige studie die hij in 1916 met succes afrondde. Kort na het eindexamen trouwden Herman en Roosje. Een paar maanden later vertrokken ze naar Nederlands-Indië, waar zij op 30 december aankwamen. Hij werd daar Binnenlands Bestuursambtenaar. Tijdens zijn verlof in Nederland, van 1923 tot 1926, studeerde hij rechten. In 1936 werd hij Assistent-resident in Djember. Ruim een half jaar later vertrok hij naar Batavia waar hij twee jaar regeringsgemachtigde van algemene zaken bij de volksraad (woordvoerder van de Gouverneur-Generaal) was. Hierna was hij van 1939 tot 1941 resident van Pekalongan. Hij werd in 1941 gouverneur van Oost-Java en bleef dit tot de Japanse inval.

Toen hij assistent resident in Djember was, was Herman voorzitter van de afdeling Djember van de Nederlands-Indische Padvinders (NIPV). Door zijn inzet groeide Scouting in Djember. Hermans' vrouw Roosje was Akela bij groep 2 in Djember. Op 20 maart 1937 werd het padvindershuis op het padvindersterrein op de oostelijke oever van de Kali Bedadung geopend. Akela Hartevelt was de drijvende kracht achter de realisatie geweest. Hun dochter Bettie was rond de opening vanuit Nederland op vakantie bij haar ouders en verrichtte de openingshandeling. In Nederland was ze ook actief bij Scouting. Herman en zijn vrouw woonden maar zeven maanden in Djember, want daarna werd Herman regeringsgemachtigde en vertrok naar Batavia. Hij werd als voorzitter opgevolgd door Theo Lange. Herman kon al niet meer aanwezig zijn bij de opening van het nieuwe padvindershuis en vlak na de opening nam ook Akela Hartevelt afscheid. Ze ging tijdelijk wonen in een vakantiehuisje in Poentjakpas en daar werd Roosje in juni 1937 weer Akela. Herman werkte en woonde toen al in Batavia en kwam alleen de weekenden langs. In 1941 was Herman lid van de Raad van de Vereniging van de NIPV. Naast Betty, waren ook de zusjes Roos en Reina padvindster. Het is onbekend of Jettie en Daan ook actief waren bij Scouting.

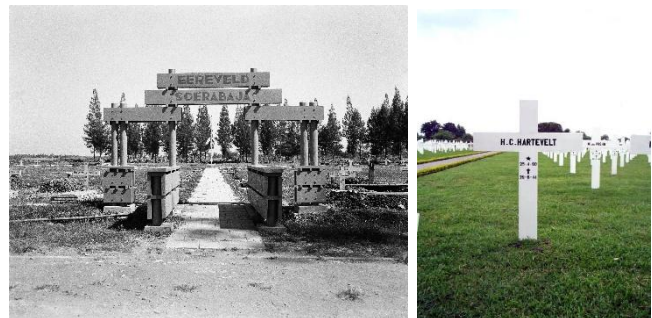
Kort na de capitulatie van Nederlands-Indië in maart 1942 werden alle bestuursambtenaren van Oost-Java, zowel de Europese als de Indonesische, voor een overleg uitgenodigd in het gemeentehuis van Soerabaja. Daar aangekomen werden de Nederlanders door de Japanners direct opgesloten in een kamer. Herman werd samen met een groot aantal bestuursambtenaren van Oost-Java gearresteerd en per vrachtauto naar de Boeboetan-gevangenis in de stad gebracht. Mogelijk dat hij vanuit de gevangenis contact onderhield met

V-groepen. Deze groepen werden gezien als een soort ordedienst, die onmiddellijk na het herstel van het Nederlands gezag zou moeten gaan optreden. De V-groepen werden begin 1943 opgerold. In februari 1943 werd Herman naar het fort Van den Bosch in Ngawi, ten noordwesten van Madioen, overgebracht. Hier zat ook de gouverneur van Midden-Java, mr. Marinus Frans Winkler. Gouverneur Hartevelt sprak met weinig anderen over de tijd na het herstel, maar gouverneur Winkler pleegde in het fort Van den Bosch op grote schaal overleg met de hogere en lagere bestuursfunctionarissen uit Midden-Java die daar met hem geïnterneerd waren. In de loop van '43 werden alle hogere functionarissen, onder wie Winkler en Hartevelt, naar de Soekamiskin-gevangenis bij Bandung overgebracht.

Korte tijd later vond de Kenpeitai bij het doorzoeken van het Fort Van den Bosch enkele stukken, die in het kader van Winklers plannen waren opgesteld. Ook kwamen ze erachter dat gouverneur Hartevelt in maart en begin april '42 nog enkele plaatsen op Oost-Java had kunnen bezoeken, en kwam zij erachter dat Hartevelt aan een inheemse politiefunctionaris 20 000 gulden aan bankcheques gegeven had, om er een spionagegroep mee op te richten. Het gevolg was dat de twee gouverneurs uit de Soekamiskin gevangenis werden opgehaald. Winkler werd overgebracht naar een plaats op Midden-Java en Hartevelt werd vastgezet op het hoofdkwartier van de Kempeitai. Hier is hij verhoord en waarschijnlijk mishandeld. Een aantal andere Nederlandse residenten en hoge politiefunctionarissen overkwam hetzelfde. Bovendien werd het interneringskamp in Ngawi opgeheven en werden alle overige geïnterneerden in een kamp bij Bandung opgesloten.

Verschillende arrestanten overleden in gevangenschap. Gouverneur Winkler ging, nadat hij op Midden-Java verhoord was, terug naar de Soekamiskin-gevangenis waar hij overleed op 6 mei 1945. Gouverneur Hartevelt kwam na het verhoor terecht in de Werfstraat-gevangenis in Soerabaja. Hij is hier overleden op 29 juni 1944.

Op 8 maart 1947 is het Nederlands ereveld Kembang Kuning in Surabaya tijdens een plechtige ceremonie officieel in gebruik genomen. Tijdens deze ceremonie werden de stoffelijk overschotten van vier overledenen herbegraven. Eén van hen was Gouverneur Oost-Java Herman Cornelis Hartevelt. Zijn graf lag rechts van de poort.

Zijn vrouw Roosje en hun drie jongste kinderen, Reina, Roos en Jaap kwamen terecht in de burgerkampen De Wijk in Malang, het Boemikamp in Soerakarta (Solo) en Halmaheira-kamp in Semarang. Ze kwamen er allemaal doorheen. Zijn zoon Daniël Jacobus werd krijgsgevangen gemaakt en geïnterneerd. Hij werd tewerkgesteld aan de Birmaspoorlijn en overleed op 4 oktober 1943 in kamp Chungkai in Thailand.

Omdat Herman was overleden had Roosje nog weinig reden in Indonesië te blijven. Bovendien was het er zeer gevaarlijk vanwege de Indonesische onafhankelijkheidsstrijd. Zij kreeg de mogelijkheid om tijdelijk in huis te komen bij een bevriend echtpaar in Australië. Daar konden zij en de kinderen weer op krachten komen. In november 1945 vertrok het gezin voorgoed uit Indonesië. De reis naar Australië ging per vliegtuig. In juni 1946 keerde

het gezin met het troepentransportschip Bloemfontein vanuit Melbourne terug naar Nederland.

Meer informatie

[Registratie Herman Cornelis Hartevelt & Rosa Beata Schroeder van der Kolk & Beata Henriëtte Hartevelt & Henriëtte Elisabeth Agatha Hartevelt & Daniël Jacobus Hartevelt & Reina Rosina Hartevelt & Rosina Hermina Cecilia Hartevelt & Jacobus Jan Abraham Hartevelt in 1913 te 's-Gravenhage » Open Archieven](#)

Het Indisch Leidersblad juni 1937

Het Indisch Leidersblad januari 1941

[Herman Cornelis Hartevelt \(1890 - 1944\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Rosa Beata Schroeder van der Kolk \(1897-1984\) » Stamboom Abbring » Genealogie Online](#)

[Herman Cornelis Hartevelt \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Daniël Jacobus Hartevelt \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[De Indische courant » 01 maa 1937 - Art. 286 | Delpher](#)

[Soerabaijasch handelsblad » 01 maa 1937 - Art. 254 | Delpher](#)

[Soerabaijasch handelsblad » 23 maa 1937 - Art. 205 | Delpher](#)

[Herman Cornelis Hartevelt | Erelijst van Gevallenen 1940-1945](#)

[Daniël Jacobus Harreveld | Erelijst van Gevallenen 1940-1945](#)

[in-memoriam-1940-1945.pdf \(leidenuniv.nl\)](#)

[Foto's \(defensie.nl\)](#)

[Hartevelt-Schroeder van der Kolk - Ons Land](#)

[NGAWI](#)

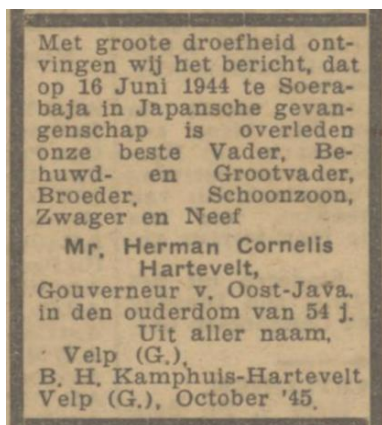
[Soekamiskingevangenis Bandoeng](#)

[SOERABAJA \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog - Deel 11b – Nederlands-Indië \(1e band\) \(loedejongdigitaal.nl\)](#)

Informatie dhr. J. Harteveld, maart 2026

[Soerabaijasch handelsblad » 08 aug 1936 - Art. 240 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.